הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקה תקו

הַגָּהָה: (ח) וְאֵינוֹ יְהוּדִי הַחוֹלֵב בְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב (ט) וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, (י) יֵשׁ לְהָקֵל (רשב״א בתשובה (מ״ה סי׳ רכו)) (יא) אַף נָהֲגוּ בּוֹ אִסּוּר, וְאֵין לְשַׁנּוֹת. מִיהוּ בְּיוֹם טוֹב שֶׁל גָּלֻיּוֹת (יב) מֻתָּר בְּיוֹם טוֹב (ז) שֵׁנִי (הגהות אשירי ריש ביצה (פוסקים כה)). וְאִם מֻתָּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי יְחַלֵּב בְּהֶמְתּוֹ בְּשַׁבָּת, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״ה סָעִיף כ׳. וַעֲיֵן לְקַמָּן סִימָן תק״י סָעִיף ה׳ אִם מֻתָּר לְהַעֲמִיד חָלָב וְלַעֲשׂוֹת גְּבִינָה בְּיוֹם טוֹב:

תקו דִּינֵי לִישָׁה בְּיוֹם טוֹב. ובו ט׳ סְעִיפִים:

א בְּיצָה כ״ט (ע״א) כִּשְׁמוּאֵל.

א (א) אֵין (פ) מוֹדְדִין קֶמַח בְּיוֹם טוֹב (ב) כְּדֵי לָלוּשׁ, (ג) אֶלָּא יִקַּח בְּאֹמֶד הַדַּעַת. הַגָּהָה: (ד) וּמֻתָּר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כְּמוֹ בְּשַׁבָּת, וְכִפְסָק רַמ״א מִדִּינָא וְלֹא מְחוֹמְרָא בְּעִלְמָא עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת מַהֲרַ״י הַלֵּוִי (סי׳ כט) אֲחִיו שֶׁל הַשַּׁ״ז בְּחֵלֶב שֶׁנֶּחְלְבָה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּיוֹם טוֹב:

בֵּאֵר הַיטֵב

וְאוֹכֵל דְּוָקָא הָאוֹכֵל הַהוּא בּוֹ בְּיוֹם, וְאַז מֻתָּר הַחֵלֶב הַנִּשְׁאָר שָׁם. ט״ז (סק״ב): (ד) שֵׁנִי. וְכָל שֶׁכֵּן אִם נֶחְלַב בְּשַׁבָּת שֶׁלְּפָנָיו יוֹם טוֹב דְּמֻתָּר בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת, הַסְּכֵּמַת אַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), עַיֵּן שָׁם שֶׁהָאֲרִיךְ וְהָעֲלָה דְּאֵין לְזוּז מִפְּסַק רַמ״א. וְלָכֵן בִּבְהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה וְחוֹלֵב לְתוֹךְ הָאֳכָלִין אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל מֻתָּר לַחֲלֹב בְּהֶמְתּוֹ. וְאִם אֵינָהּ עוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה וְחוֹלֵב לְתוֹךְ אֳכָלִין תְּלִיָּא בְּפֶלוּגְתָּא שֶׁכָּתַב בְּסִימָן תצ״ה סָעִיף ד׳ אִם יֵשׁ מְקַצָּה בְּיוֹם טוֹב. וּבְבָהֵמַת אֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ אֵינָהּ עוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה מֻתָּר לַחֲלֹב לָאֳכָלִין, אֲבָל לַחֲלֹב לְקֻדָּרָה רֵיקָנִית אָסוּר בְּכָל עִנְיָן. וְאִם אֵינוֹ יְהוּדִי הָיָה חוֹלֵב לְקֻדָּרָה רֵיקָנִית, אָסוּר בּוֹ בְּיוֹם. וְאִם נֶחְלַב בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ לָאֳכָלִין וּבְהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ סִימָן ש״ה סָעִיף כ״ב) [כ׳] (סק״ז), אָסוּר בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁאֲחֲרָיו, אֲבָל בְּיוֹם, שֵׁרִי. וְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁמַּסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תקי״ג סָעִיף ו׳. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן סִימָן (שכ״ט) [שכ״ח] סָעִיף ל״ג אִם מֻתָּר לִינֹק מִבְּהֵמָה מֻחֶמֶת צַעַר, וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן תצ״ד (סק״ח) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: **א** (פ) מוֹדְדִין. דְּהָיְנוּ יָכוֹל לְמִדֹּד מַאֲתְמוֹל:

בֵּאוּר הֲלָכָה

דְּהוּא מְדַבְּרִים, דְּהוּא מְדַבְּרִים שְׁמֵּלַאכְתּוֹ לְיוֹמוֹ דְּהַתּוֹרָה הַתִּירָה בְּאֹכֶל נֶפֶשׁ דְּאִם יַחֲלֹב מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב יִתְקַלְקֵל וְכֹמוֹ אֲפִיָּה וּבְשׁוּל. וְדִבְרֵיהֶם מְבֹאָרִין בְּסוּגְיָא דְּשַׁבָּת דַּף צ״ה (ע״א) דְּמְבֹאָר שָׁם דְּלִרְבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּהַזִּיד בְּיוֹם טוֹב לוֹקֶה וּמְפָרֵשׁ הָרַמְבַּ״ן (ד״ה והא דקתני) דְּלָא קָאֵי אֲחוֹלֵב וּמְחַבֵּץ וּמְגַבֵּן אֶלָּא אֲמַכְבֵּד וּמְרַבֵּץ וְרוֹדֶה חֲלוֹת דְּבָשׁ לְחוּדָא וְכֵן הַבִּיא הָרִיבַ״ש (סי׳ קכא) בְּשִׁמּוֹ וְכֵן בְּשֵׁם תּוֹסְפֵי הָרֹא״ש (צה. ד״ה הזיד) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל דְּסָבִירָא לֵיהּ גַּם כֵּן דְּהוּא מְדַבְּרִנְהוּ (וְרַק לְהָרִיבַ״ש בְּצַצְמוֹ נִרְאֶה דְּלֹא בְּרִירָא לֵיהּ דָּבָר זֶה עַיֵּן שָׁם), וְכֵן מְבֹאָר בְּתְשׁוּבָה לְרַב הַאי גָּאוֹן וְכֵן בְּתוֹסְפוֹת בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וְהָרוֹדֶה בְּסוֹפוֹ וְתִימְא לְרַ״י וְכוּ׳ מְבֹאָר דְּסָבִירָא לֵיהּ גַּם כֵּן דְּכָלְּהוּ מְדַבְּרִנְהוּ הוּא. אֶלָּא דַּעֲדַיִן צָרִיךְ בְּאוּר דְּסוּגְיָא מְפֹרֶשֶׁת הִיא בִּיבָמוֹת קי״ד (ע״א) דְּמֻתָּר לִגּוֹנַח לִינֹק חָלָב בְּיוֹם טוֹב מִשּׁוּם דְּיוֹם טוֹב דְּאִסּוּר לְאו לֹא גָּזְרוּ רַבָּנָן, הֲרֵי מְבֹאָר דְּחֶלְבוֹ כְּדֶרְכּוֹ אִסּוּר לְאו הוּא. אָכֵן מָצָאתִי בְּרַמְבַּ״ן בְּמִלְחָמוֹת בְּפֶרֶק חֲבִית (שבת ס:) שֶׁהֵעִיר מִזֶּה לְדִבְרֵי הַגָּאוֹנִים וְכָתַב דְּהֵם יְפָרְשׁוּ דְּאִסּוּר לְאו הַיְנוּ עַל כְּלָל מְלָאכוֹת יוֹם טוֹב הָאֲסוּרוֹת וְלֹא עַל מְלָאכָה זוֹ עַצְמָהּ. אֲבָל רַשׁ״י פֵּרֵשׁ שָׁם (ד״ה שבת) כְּפִשְׁטֵיהּ וּמִשְׁמַע דְּסָבִירָא לֵיהּ דְּחוֹלֵב כְּדַרְכּוֹ הוּא דְּאוֹרַיְיתָא מִשּׁוּם מְפָרֵק, וְכֵן בַּצְּבוּרַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א (בית מועד ש״א סי׳ א) (וְהֵבִיאוֹ הַגְּרָ״א בְּסִימָן תצ״ה) מְבֹאָר דְּהוּא דְּאוֹרַיְיתָא (וּדְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּחִדּוּשָׁיו (שבת צה. ד״ה שגגו)). **וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּעִקַּר הָאִסּוּר לְכַמָּה פּוֹסְקִים הוּא דְּרַבָּנָן אֵין בְּיָדֵינוּ לְמִחוֹת בְּיַד הַמְקִלִּין בְּחוֹלֵב לְאָכְלִין**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהָעִקָּר דְּאֵין נִתָּר הַחֵלֶב עַל יְדֵי מְעַט לֶחֶם שֶׁנּוֹתֵן בְּתַחְתִּית הַכְּלִי כָּל כַּמָּה דְּאֵין רֹב חֵלֶב נִבְלָע בּוֹ. וְיֵשׁ לְמִחוֹת בָּהֶמּוֹן שֶׁעוֹבְרִין עַל זֶה [אַחֲרוֹנִים]: (ח) **וְאֵינוֹ יְהוּדִי הַחוֹלֵב בְּהֵמָה וְכוּ׳.** הַיְנוּ בְּעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה, אוֹ שֶׁחוֹלֵב בְּהֵמָה שֶׁלּוֹ דְּלִית בֵּיהּ מִשּׁוּם מְקַצֶּה [וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש״י (ס״ב)] וַאֲפִלּוּ בְּעוֹמֶדֶת לַחֲלִיבָה כְּעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה דְּמֵי: (ט) **וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ.** דְּאִם אֵין רוֹאֵהוּ אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם לְשַׁתּוֹתָם כְּדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קט״ו סָעִיף א׳: (י) **יֵשׁ לְהָקֵל.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם חָלְבוֹ לְקֻדָּרָה רֵיקָנִית דְּלֹא מִקְּרֵי נוֹלָד, (יא) מִפְּנֵי שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל עַצְמוֹ הָיָה מֻתָּר לַחֲלֹב אוֹתָהּ לְקֻדָּרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֳכָלִין וְעַל כֵּן בְּכְלַל מוּכָן הוּא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וּבְבֵית מֵאִיר כָּתַב דְּאַף לְדַעָה זוֹ אֵין לְהָקֵל (ט) כִּי אִם בְּחוֹלֵב לְתוֹךְ אֳכָלִין, וְלֹא בָּא לְחַדֵּשׁ לְדַעָה זוֹ כִּי אִם דִּבְנָכְרִי הַחוֹלֵב בְּהֵמָה שֶׁלּוֹ מֻתָּר לַחֲלֹב בְּעוֹמֶדֶת לַחֲלִיבָה אֲבָל בְּיִשְׂרָאֵל אָסוּר אַף לְעִנְיַן שֶׁלּוֹ. (יא) **אַף נָהֲגוּ בּוֹ אִסּוּר.** הַיְנוּ דִּבְקֻדָּרָה רֵיקָנִית אָסוּר אַף לְעִנְיַן שֶׁלּוֹ, אֲבָל אִם הוּא חוֹלֵב לְתוֹךְ אֳכָלִין מִבְּהֵמָה שֶׁלּוֹ (י) אַף אִם הִיא עוֹמֶדֶת לַחֲלִיבָה שָׁרֵי וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ח׳. וְכֵן יִשְׂרָאֵל מֻתָּר לַחֲלֹב מִבְּהֵמָה עַכּוּ״ם אֲפִלּוּ עוֹמֶדֶת לַחֲלִיבָה לְתוֹךְ אֳכָלִין דְּאֵין מְקַצֶּה בְּשֶׁל עַכּוּ״ם, וְכַנַּ״ל: (יב) **מֻתָּר בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ נֶחְלַב לְתוֹךְ קֻדָּרָה רֵיקָנִית וּבְהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַחֲלִיבָה, אָסוּר בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁחָל אַחֲרָיו בְּיוֹם רִאשׁוֹן מִשּׁוּם הֲכָנָה, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה חָשׁוּב שֵׁנִי הַיָּמִים כְּיוֹם אֶחָד וְכָל הֵיכָא דְּאָסוּר בְּיוֹם רִאשׁוֹן אָסוּר בְּיוֹם שֵׁנִי. וְנִכְרֵי שֶׁמְּסִיחַ לְפִי תֻּמּוֹ (יג) שֶׁאוֹתוֹ הַחֵלֶב נֶחְלַב בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל גָּלֻיּוֹת נָאֱמָן, וּמֻתָּר בְּיוֹם שֵׁנִי. וְדֵין סְחִיטַת בֹּסֶר (יג) הוּא כְּמוֹ בְּשַׁבָּת דְּנָקְטִינַן דְּאָסוּר לְסָחְטוֹ אֲפִלּוּ לְתוֹךְ הָאֳכָלִין וְכַנַּ״ל בְּסִימָן ש״כ סָעִיף ה׳, וְעַיֵּן שָׁם בְּבֵאוּר חֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל לֶאֱכֹל דְּהִכְרַעְנוּ שָׁם דַּאֲפִלּוּ עַל מְנָת לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר אָסוּר:

א (א) **אֵין מוֹדְדִין קֶמַח וְכוּ׳.** דְּכֵיוָן דְּלֹא צָרִךְ פַּת הוּא (פ) וְלֹא יִתְקַלְקֵל אִם לֹא יִמְדֹּד, לֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים, (ב) **כְּדֵי לָלוּשׁ.** וְאִם לוֹקֵחַ קֶמַח לְלָפְתָּן וְכַדּוֹמֶה שֶׁצָּרִיךְ לָזֶה מִדָּה, יֵשׁ לוֹמַר דְּשָׁרֵי [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)]: (ג) **אֶלָּא יִקַּח בְּאֹמֶד הַדַּעַת.** וְאִם נוֹטֵל מֵהַקֶּמַח שֶׁמּוֹדֵד בַּחֵל צָרִיךְ לִפְחוֹת מִעַט אוֹ לְהוֹסִיף מְעַט: (ד) **וּמֻתָּר לִפְקַח וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַעֲרוֹת (ד) מִן כְּלִי הַקֶּמַח לְתוֹךְ עֲרֵבָתוֹ אֶלָּא יָכוֹל לִתְחֹב יָדוֹ לְתוֹךְ הַשַּׂק שֶׁל קֶמַח אַף עַל גַּב שֶׁנַּעֲשָׂה גַּמָּא שָׁם, דְּדָוְקָא גַּבֵּי עָפָר חִישִׁינַן לְגַמָּא [לְעֵיל בְּסִימָן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) אַף שֶׁפֵּרְשׁוּ כֵּן הָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים לֹא הֲבֵינוֹתִי, אִם כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל נַמִּי הֵיכָא שְׁחוֹלֵב בְּהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה לְתוֹךְ הַקְּעָרָה דְּאָסוּר מִשּׁוּם נוֹלָד וְנִיקָא דְּמוּכָן הוּא הוֹאִיל וְהֵיכָא יְכֹל לַחֲלֹב לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה, אֶלָּא עַל כָּרְחֵךְ הַשְׁתָּא דַּחֲלָבוֹ לְתוֹךְ הַקְּעָרָה שֶׁיֵּשׁ שָׁם נוֹלָד דְּמַעֲקֶרֶת אֹכֶל וְהַשְׁתָּא מַשְׁקֶה, הָכָא נַמִי בְּעַכּוּ״ם נִיקָא דְּמַקְצֶה אַף דְּמַקְצֶה לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א סָעִיף ד׳ אִם יֵשׁ מְקַצֶּה בְּיוֹם טוֹב. וּבְהֵמָה אֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ אֵינָהּ עוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה מֻתָּר לַחֲלֹב לָאֳכָלִין, אֲבָל לַחֲלֹב לְקֻדָּרָה רֵיקָנִית אָסוּר בּוֹ בְּיוֹם. וְאִם נֶחְלַב בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ לָאֳכָלִין וּבְהֵמָה הָעוֹמֶדֶת לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ סִימָן ש״ה סָעִיף כ״ב) [כ׳] (סק״ז), אָסוּר בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁאַחֲרָיו, אֲבָל בְּיוֹם, שֵׁרִי. וְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁמַּסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תקי״ג סָעִיף ו׳. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן סִימָן (שכ״ט) [שכ״ח] סָעִיף ל״ג אִם מֻתָּר לִינֹק מִבְּהֵמָה מֻחֶמֶת צַעַר, וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן תצ״ד (סק״ח) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: **א** (פ) מוֹדְדִין. דְּהָיְנוּ יָכוֹל לְמִדֹּד מַאֲתְמוֹל:

(א) כְּמוֹ לְעֵנְיַן תְּבָלִין בְּשׁוּלְחֲנֵי סִימָן תק״ד: (ב) רַשׁ״י (כט. ד״ה לא ימדוד): (ג) בַּ״ח (ס״א) בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי הַטּוּר, וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) הַגְּרָ״ז (ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לִקַּח הַקֶּמַח מִן הַכְּלִי אַף עַל פִּי שֶׁעוֹשֶׂה גֻּמָּא בַּקֶּמַח (ר"ן פרק קמא דביצה (ד. ד"ה מיהו) ופרק כירה (שבת יח. ד"ה מיהו)):
ב (ה) [ב]**אֵין מְרַקְּדִין הַקֶּמַח בִּתְחִלָּה** (ו) **אֲפִלּוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי.** [ג]**אֲבָל אִם רִקְּדוֹ מֵאֶתְמוֹל** (ז) **וְנָפַל בּוֹ צְרוֹר אוֹ קֵיסָם וְרוֹצֶה לְרַקְּדוֹ פַּעַם שֵׁנִית,** (ח) **מֻתָּר** (ט) **אַף בְּלֹא שִׁנּוּי.** הַגָּהּ: (י) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֻתָּר לִטֹּל הַצְּרוֹר אוֹ הַקֵּיסָם בְּיָדוֹ, (יא) אֲבָל יֵשׁ (ג) מַחְמִירִין (יב) וְאוֹסְרִין (המגיד פרק ג' (הי"ד)). **וְאִם לֹא נָפַל בּוֹ דָּבָר אֶלָּא שֶׁרוֹצֶה לְרַקְּדוֹ שֵׁנִית כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַפַּת נָאֶה,** (יג) [ד]**צָרִיךְ שִׁנּוּי קְצָת** (יד) **כְּגוֹן עַל גַּבֵּי** (ג) **שֻׁלְחָן.** הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ תְּחִלַּת הָרְקִידָה, (טו) אִם יְשַׁנֶּה (טז) קְצָת (בית יוסף (ד"ה ואין מרקדין)): **ג** [ה]**הַלָּשׁ עִסָּה בְּיוֹם טוֹב** (יז) **יָכוֹל לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חַלָּה,** * **וּלְהוֹלִיכָהּ לַכֹּהֵן** (ד) (שָׁרִי (יח) אֲפִלּוּ הִפְרִישָׁהּ מֵאֶתְמוֹל). [ו]**אֲבָל עִסָּה**

ב הָרֹא"ש שָׁם (פ"ג סי' טז). ג בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב) וּכְתַנָּא קַמָּא. ד מַעֲבְדָא דְּאָמוֹרָאֵי שָׁם. ה שָׁם בַּגְּמָרָא ל"ז (ע"א). ו שָׁם ט' (ע"א) וְכַאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל וּכְדַעַת רֹב הַפּוֹסְקִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **מַחְמִירִין.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סִימָן שי"ט סָעִיף ט"ז (ס"ק יט), וְעַיֵּן טַ"ז (סק"ג): (ג) **שֻׁלְחָן.** דְּבַחֹל דַּרְכּוֹ לְנַפּוֹת עַל גַּבֵּי עֲרֵיבָה. וְאִם כֵּן מִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְנַפּוֹת בַּחֹל עַל גַּבֵּי שֻׁלְחָן צָרִיךְ שִׁנּוּי אַחֵר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): ג (ד) **שָׁרִי.** אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"א סי' לז). וְנִרְאֶה לִי דַּוְקָא כְּשֶׁנֶּאֱפֵית, וּכְשֶׁהִיא חַי לֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

תצ"ח סָעִיף ט"ז (משנ"ב ס"ק פג)] וְלֹא בְּפֵרוֹת וּבִדְבַר מַאֲכָל: **ב** (ה) **אֵין מְרַקְּדִין וְכוּ'.** דְּכָל מְלָאכוֹת שֶׁקֹּדֶם לִישָׁה אֲסָרוּם חֲכָמִים מִפְּנֵי שֶׁדֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹתָם לִזְמַן מְרֻבֶּה, וּלְכַמָּה פּוֹסְקִים מִדְּאוֹרַיְתָא אֲסוּרִים וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסִימָן תצ"ה (משנ"ב ס"ק יג), וַאֲפִלּוּ לֹא (ה) הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְרַקֵּד מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב: (ו) **אֲפִלּוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי.** וּכְמוֹ בְּכָל מְלָאכוֹת הָאֲסוּרוֹת בְּיוֹם טוֹב דַּאֲפִלּוּ בְּשִׁנּוּי אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסִימָן תצ"ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם): (ז) **וְנָפַל בּוֹ צְרוֹר וְכוּ'.** הַיְנוּ (ו) בְּיוֹם טוֹב, דְּאִי מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב הָיָה לוֹ לְרַקֵּד מֵאֶתְמוֹל וְאֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם עַל יְדֵי שִׁנּוּי [עוֹלַת שַׁבָּת (סק"ב)]: (ח) **מֻתָּר.** שֶׁהֲרֵי (ז) אֵין כַּוָּנָתוֹ לְרַקֵּד כְּדֵי לְיַפּוֹת הַקֶּמַח אֶלָּא כְּדֵי לִבְרֹר עַל יְדֵי זֶה הַצְּרוֹרוֹת וְהַקֵּיסָמִין שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ בַּכְּבָרָה אַחַר נְפִילַת הַקֶּמַח דֶּרֶךְ הַנְּקָבִים, וְזֶה לֹא אָסְרוּ חֲכָמִים שֶׁהֲרֵי נָפַל בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא וְכַנַּ"ל. וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְהָא דִּמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תק"י סָעִיף ב' דְּאָסוּר לִבְרֹר קִטְנִיּוֹת מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת שֶׁלָּהֶן בְּנָפָה וּכְבָרָה [וְזֶה בְּוַדַּאי אָסוּר (ח) אֲפִלּוּ בִּלְקָחָן מִתּוֹךְ הַחֶנְוָנִי הַמַּכִּירוֹ בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְבָרְרָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב], דְּהָתָם דֶּרֶךְ הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹתָהּ לִזְמַן מְרֻבֶּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁהַקֶּמַח כְּבָר מִבְּעוֹד יוֹם נִבְרַר מֵהַסֻּבִּין וְאֵרַע שֶׁנָּפַל בָּם צְרוֹר אוֹ קֵיסָם (ט) מִנְכַּר לַכֹּל שֶׁהוּא לְצֹרֶךְ שָׁעָה לֶאֱפוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב וְשָׁרִי: (ט) **אַף בְּלֹא שִׁנּוּי.** [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין דְּגַם בָּזֶה בָּעֵי שִׁנּוּי [בַּ"ח (ס"ב), וֶהֱבִיאוֹ הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד). וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל פד ס"ב) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּצָרִיךְ בָּזֶה שִׁנּוּי גָּמוּר כְּגוֹן לְרַקֵּד בַּאֲחוֹרֵי הַנָּפָה אוֹ עַל יְדֵי עַכּוּ"ם]. וְכֵן הַדָּךְ מַצּוֹת בְּיוֹם טוֹב וְצָרִיךְ לְרַקֵּד הַקֶּמַח הַנִּטְחָן מִן הַפֵּרוּרִין [ב]יְרַקֵּד עַל יְדֵי שִׁנּוּי [דְּהַיְנוּ אֲחוֹרֵי הַנָּפָה לְדַעַת הַחַיֵּי אָדָם]: (י) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֻתָּר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף זֶה מֻתָּר, (י) וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר עַל יְדֵי רִקּוּד וּכְדַעַת הַמְחַבֵּר: (יא) **אֲבָל יֵשׁ מַחְמִירִין.** דְּכֵיוָן דְּגַם (יא) בַּחֹל דֶּרֶךְ לִטֹּל צְרוֹר בַּיָּד הָוֵי לֵיהּ כְּבוֹרֵר. וּלְדֵעָה זוֹ הוּא הַדִּין דְּאֵין לִטֹּל בַּיָּד הַפֵּרוּרִין הַגְּדוֹלִים מִתּוֹךְ הַקֶּמַח הַנִּטְחָן כְּשֶׁדָּךְ מַצּוֹת בְּיוֹם טוֹב [חַיֵּי אָדָם (שם)]: (יב) **וְאוֹסְרִים.** הַיְנוּ לְעִנְיַן לִטֹּל צְרוֹר בַּיָּד (יג) אֲבָל עַל יְדֵי הַרְקָדָה גַּם הֵם מוֹדִים לְדַעַת הַמְחַבֵּר דְּשָׁרִי, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסַ"ק ט' דַּעַת הַבַּ"ח. וְנָכוֹן לִנְהֹג כְּדֵעָה זוֹ [פְּרִי חָדָשׁ]. וְהוּא הַדִּין אִם נָפְלוּ זְבוּבִים לְתוֹךְ הַכּוֹס לֹא יָסִיר אוֹתָם לְחוּד אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁיִּקַּח מִן הַמַּשְׁקֶה גַּם כֵּן עִמָּהֶם [טַ"ז (סק"ג)]. [ג]וְהוּא הַדִּין הַשּׁוֹתֶה שֵׁכָר וּבְתַחְתִּיתוֹ יֵשׁ שְׁמָרִים יַנִּיחַ מְעַט שֵׁכָר עַל הַשְּׁמָרִים [פְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ג)]: (יג) **צָרִיךְ שִׁנּוּי קְצָת.** אַף דְּהוּא בְּאֹכֶל נֶפֶשׁ, (יג) הֲרֵי אֶפְשָׁר הָיָה לוֹ לְרַקֵּד מֵאֶתְמוֹל. וְגַם דְּזֶה מִחְלִיף בִּרְקִידָה רִאשׁוֹנָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנָפַל צְרוֹר אוֹ קֵיסָם הַנַּ"ל יוֹדְעִין הַכֹּל שֶׁהָרִקּוּד הוּא רַק לְצֹרֶךְ שָׁעָה שֶׁיִּפֹּל הַצְּרוֹר וְהַקֵּיסָם, וְגַם דְּלֹא סַגִּי בְּלָאו הָכִי וּמִמְנַע מִשִּׂמְחַת יוֹם טוֹב [חִדּוּשֵׁי הָרְאָ"ה (כט: ד"ה דרש)]: (יד) **כְּגוֹן עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן.** דִּבְחֹל הַדֶּרֶךְ לְנַפּוֹת עַל גַּבֵּי תֵּבָה אוֹ עֲרֵבָה. (יד) וְאִם דַּרְכּוֹ שֶׁל אָדָם זֶה לְנַפּוֹת גַּם בַּחֹל עַל שֻׁלְחָן יַעֲשֶׂה (טו) שִׁנּוּי אַחֵר, וְכָל שֶׁכֵּן אִם יְנַפֶּה עַל גַּב הַנָּפָה (טז) מִצַּד הַשֵּׁנִי דְּשָׁרִי. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה אִם הַנָּפָה הַשְּׁנִיָּה אֵין נְקָבֶיהָ קְטַנִּים מִנָּפָה רִאשׁוֹנָה וְכָל מַה שֶּׁיָּצָא בָּרִאשׁוֹנָה יֵצֵא בַּשְּׁנִיָּה, (יז) אֲבָל בְּהָיְתָה הַנָּפָה הַשְּׁנִיָּה עִם נְקָבִים דַּקִּים בְּוַדַּאי אָסוּר, שֶׁהֲרֵי יִשָּׁאֵר הַקֶּמַח הָעָב בַּנָּפָה וְיֵצֵא הַדַּק וּכְהַרְקָדָה הָרִאשׁוֹנָה דָּמֵי. וְכָתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ג) דִּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁהַקְּמָחִים נִרְקָדִים בְּבֵית הָרֵחַיִם (יח) מִכָּל מָקוֹם אֵין לְהַרְקִידָם עוֹד הַפַּעַם בַּבַּיִת אֲפִלּוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי, שֶׁהֲרֵי אָנוּ רוֹאִין שֶׁהָרִקּוּד בְּבֵית הָרֵחַיִם אֵינוֹ מוֹצִיא כָּל הַפְּסֹלֶת וְהַנָּפָה שֶׁבַּבַּיִת מוֹצִיא, וּכְהַרְקָדָה רִאשׁוֹנָה דָּמֵי: (טו) **אִם יְשַׁנֶּה וְכוּ'.** לְפִי שֶׁיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל מֻתָּר לְרַקֵּד עַל יְדֵי שִׁנּוּי, אַף שֶׁרֹב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִין עָלָיו (יט) עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דְּבָרָיו לְהָקֵל בְּשִׁנּוּי עַל יְדֵי נָכְרִי: (טז) **קְצָת.** [ד]וְהַפְּרִי חָדָשׁ מַחְמִיר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַכּוּ"ם. וְאֶפְשָׁר דִּבְשִׁנּוּי גָּמוּר כְּגוֹן אֲחוֹרֵי נָפָה מוֹדֶה דְּשָׁרִי עַל יְדֵי עַכּוּ"ם [פְּרִי מְגָדִים (ס"ק ס"ד)]: **ג** (יז) **יָכוֹל לְהַפְרִישׁ וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דְּאֵין מַגְבִּיהִין תְּרוּמוֹת וְכוּ' בְּיוֹם טוֹב (סי' תקכ"ד ס"א) מִשּׁוּם דְּנִרְאֶה כִּמְתַקֵּן אוֹ כְּמַקְדִּישׁ, בְּלָשׁ בְּיוֹם טוֹב לֹא גָּזְרוּ, וַאֲפִלּוּ בְּאֵין לְפָנָיו כֹּהֵן (כ) אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהַחַלָּה נִשְׂרֶפֶת, דְּכֵיוָן דְּמֻתָּר לָלוּשׁ לְכַתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב (כא) מִשּׁוּם דְּפַת חַמָּה עָדִיף טְפֵי, הִתִּירוּ לוֹ גַּם כֵּן לְתַקֵּן עִסָּתוֹ וּלְהוֹצִיאָהּ מִידֵי טֶבֶל: (יח) **אֲפִלּוּ הִפְרִישָׁהּ מֵאֶתְמוֹל.** וְלֹא אָמְרִינַן הָיָה לוֹ לְהוֹלִיכָהּ מֵאֶתְמוֹל. וַאֲפִלּוּ צָרִיךְ לְהַעֲבִירָהּ

בְּאוּר הֲלָכָה

אַף מִבְּהֵמָה חוֹלֶבֶת בִּמְקוֹם מְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב, וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר זֶה עַל יְדֵי עַכּוּ"ם בְּוַדַּאי טוֹב יוֹתֵר:

ג * וּלְהוֹלִיכָהּ לַכֹּהֵן. הָרַב יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"א סי' לז) **כָּתַב דִּכְפִי שֶׁהוֹכִיחוּ הַתּוֹסָפוֹת** (יב: ד"ה אין מוליכין) **דִּלְבֵית שַׁמַּאי דְּאֵין מוֹלִיכִין מַתָּנוֹת לַכֹּהֵן הוּא הַדִּין אִם בָּא לְבֵיתוֹ שֶׁאָסוּר לִתְּנוֹ לוֹ אֶלָּא אִם כֵּן בְּרָגִיל אָצְלוֹ לֶאֱכֹל תָּדִיר, אִם כֵּן הוּא הַדִּין אַף לְבֵית הִלֵּל דְּמוֹלִיכִין בְּכָל מָקוֹם, מִכָּל מָקוֹם הֵיכָא דְּגַם בֵּית הִלֵּל מוֹדוּ דְּאֵין מוֹלִיכִין כְּגוֹן שֶׁמַּפְסִיק רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ כַּרְמְלִית**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) פּוֹסְקִים: (ו) רַ"ן (טז. ד"ה ת"ר אין שונין): (ז) הַגְּרַ"ז (ס"ד): (ח) בֵּית מֵאִיר: (ט) כֵּן מַשְׁמַע בְּחִדּוּשֵׁי הָרְאָ"ה (כט: ד"ה דרש), וּבָזֶה מְתֹרָץ קֻשְׁיַת הַבֵּית מֵאִיר מִסִּימָן תק"י (ס"ב) דְּאָסְרוּ שָׁם בְּקִטְנִיּוֹת בְּנָפָה וּכְבָרָה: (י) כֵּן מוּכָח מִדַּרְכֵי מֹשֶׁה (סק"א): (יא) חַיֵּי אָדָם (כלל פב ס"ג). **וּמְתֹרָץ בָּזֶה מַה שֶּׁהִקְשׁוּ** הַטַּ"ז (סק"ג) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"ב) **מֵהָא דְּסִימָן תק"י דְּמֻתָּר בַּיָּד. וְהַגְּרַ"ז** (קו"א סק"א) **כָּתַב לְחַלֵּק בֵּין חִטִּים וּקְמָחִים לְקִטְנִיּוֹת, דְּקִטְנִיּוֹת אֵין דֶּרֶךְ לִבְרֹר בַּיָּד אֶלָּא לְיוֹמוֹ.** וְכֵן כָּתַב בֶּאֱמֶת הָרְאָ"ה בְּחִדּוּשָׁיו (יג. ד"ה אמר) וְכֵן מוּכָח קְצָת בַּסּוּגְיָא דַּף י"ג עַמּוּד א' דְּיֵשׁ חִלּוּק בֵּין דָּגָן לְקִטְנִיּוֹת: (יג) כֵּן מוּכָח מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ג) וְהַגְּרַ"ז (ס"ד) וּבֵית מֵאִיר. וּמַה שֶּׁנִּרְשַׁם בִּפְנִים הַמַּגִּיד הַיְנוּ מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ בְּדִבְרֵי הָרַאֲבַ"ד (פ"ג הי"ד) [אֲבָל הוּא לְעַצְמוֹ סוֹבֵר בְּדַעַת הָרַמְבַּ"ם דְּהַכֹּל שָׁרִי]. וְהִנֵּה בַּלְּבוּשׁ מַשְׁמַע דְּהַיֵּשׁ מַחְמִירִין סוֹבְרִין כְּדַעַת הַכָּל בּוֹ (סי' נח) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד דְּבִצְרוֹר וְקֵיסָם אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי בֵּין לִטֹּל אוֹתָן בַּיָּד וּבֵין לְרַקֵּד פַּעַם שְׁנִיָּה דְּמִכָּל מָקוֹם בִּכְלַל בּוֹרֵר הוּא. אֲבָל מִדִּבְרֵי הַדַּרְכֵי מֹשֶׁה הָאָרֹךְ (סק"ב) מַשְׁמַע דְּהַיֵּשׁ מַחְמִירִין לֹא פְּלִיגִי אֶלָּא לְעִנְיַן לִטְלוֹ בַּיָּד אֲבָל עַל רִקּוּד שָׁרִי. **וְהַטַּעַם נִרְאֶה לִי דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּבָזֶה שֶׁהַקֶּמַח נָקִי וְרַק שֶׁנָּפַל בּוֹ צְרוֹר אוֹ קֵיסָם דֶּרֶךְ הַבְּרֵרָה בְּחֹל הוּא רַק בַּיָּד וּכְשֶׁבּוֹרֵר דֶּרֶךְ רִקּוּד הוּא שֶׁלֹּא כְּדַרְכּוֹ, וְלָכֵן שָׁרִי:** (יג) רַ"ן (שם) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. אֲבָל טַעַם זֶה לֹא נִיחָא לְדַעַת הַמְחַבֵּר בְּרֵישׁ סִימָן תצ"ה דְּמַשְׁמַע דְּסוֹבֵר דִּבְאֹכֶל נֶפֶשׁ לְגַמְרֵי שָׁרִי, וְהֻכְרַחְנוּ לְטַעַם הָרְאָ"ה: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (טו) **כְּגוֹן עַל גַּבֵּי מַפָּה** [אַחֲרוֹנִים]: (טז) גְּמָרָא (כט:), וְעַיֵּן בָּרֹא"שׁ (פ"ג סי' טז): (יז) בַּ"ח (שם) וּפְרִי חָדָשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יח) אָתֵי לְאַפּוּקֵי מִקֻּשְׁיַת מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). אָכֵן גַּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם לֹא כָּתַב רַק בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר וּסְפֵקוֹ הָיָה גַּם כֵּן מִצַּד דִּבְרֵי הַבַּ"ח אֵלּוּ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ג): (יט) כֵּן מַשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת (כט: ד"ה אגבא): ג (כ) פְּסָחִים מ"ו (ע"א): (כא) רַשִׁ"י בֵּיצָה ט' עַמּוּד א' (ד"ה גלגל):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב לא הביא שיטת המחמירין. **ב]** ובשו"ע הרב (קו"א סק"א) כתב דהוי כהרקדה ראשונה וממילא אסור אפילו ע"י שינוי גמור. **ג]** בשו"ע הרב לקמן (סי' תקי קו"א סק"ד) כתב על הדין המבואר בשו"ע בהל' שבת (סי' שיט סי"ד) בשופך יין מכלי שצריך לשייר מעט מהיין כשיגיע סמוך לשמרים כדי שלא יהיה בורר, שביו"ט פשיטא דשרי כיון שלא היה אפשר לברור בערב יו"ט, שהרי רק ביו"ט כששתה מהכלי הגיע לשמרים המצויים בתחתית הכלי. עוד כתב שאף בשבת מותר כשעושה כן כדי לשתות לאלתר דהוי כבורר אוכל מן הפסולת [המשנ"ב ביאר שם (ס"ק נה) דמיירי בעושה כדי לשתות לאחר זמן], וכל שבשבת מותר לברור כדי לאכול לאלתר, ביו"ט מותר לברור אף כדי להניח, כמו שמצינו בקטניות (עיין לקמן סי' תקי ס"ב ובמשנ"ב סק"ז), ונראה דהוא הדין בדדמי ליה - בשותה שיכר, שלדברי השו"ע הרב אין צריך לשייר מעט מהשיכר סמוך לשמרים מב' הטעמים הנ"ל. **ד]** בשו"ע הרב (ס"ג) כתב שיש להתיר לרקד ע"י נכרי אם ישנה קצת, לפי שיש מי שאומר שאפילו ישראל מותר לרקד ע"י שינוי קצת, לכך יש לסמוך על דבריו להקל ע"י נכרי.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah